

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

© Naczelny Sąd Administracyjny, www.nsa.gov.pl [Translation already published on the official website of the Polish Supreme Administrative Court]

Permission to re-publish this translation has been granted by the Polish Supreme Administrative Court for the sole purpose of its inclusion in the Court's database HUDOC

© Naczelny Sąd Administracyjny, www.nsa.gov.pl [Tłumaczenie zostało już opublikowane na oficjalnej stronie Naczelnego Sądu Administracyjnego]

Zezwolenie na publikację tego tłumaczenia zostało udzielone przez Naczelny Sąd Administracyjny wyłącznie w celu zamieszczenia w bazie Trybunału HUDOC

EUROPEJSKI TRYBUNAŁ PRAW CZŁOWIEKA

WIELKA IZBA

SPRAWA MIHALACHE PRZECIWKO RUMUNII

(Skarga nr 54012/10)

WYROK
[wyciąg]

STRASBURG

8 lipca 2019 r.

Wyrok jest ostateczny, ale może podlegać korekcie wydawniczej.

W sprawie Mihalache przeciwko Rumunii,

Europejski Trybunał Praw Człowieka, zasiadając jako Wielka Izba w składzie:

Guido Raimondi, *Przewodniczący*,
Angelika Nußberger,
Linos-Alexandre Sicilianos,
Robert Spano,
Vincent A. De Gaetano,
Ganna Yudkivska,
Paulo Pinto de Albuquerque,
Helen Keller,
Egidijus Kūris,
Iulia Antoanella Motoc,
Branko Lubarda,
Stéphanie Mourou-Vikström,
Georges Ravarani,
Georgios A. Serghides,
Marko Bošnjak,
Péter Paczolay,
Mária Elősegi, *sędziowie*,

i Søren Prebensen, *Zastępca Kanclerza Wielkiej Izby*,

Po obradach na posiedzeniu niejawnym w dniach 3 października 2018 r. i 29 kwietnia 2019 r.,

wydaje następujący wyrok, który został przyjęty w tym dniu:

POSTĘPOWANIE

1. Sprawa wywodzi się ze skargi (nr 54012/10) przeciwko Rumunii, którą wniósł do Trybunału na podstawie art. 34 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności („Konwencji”) obywatel rumuński – pan Aurelian-Erik Mihalache („skarżący”), w dniu 10 września 2010 r.

2. Skarżący, któremu przyznano bezpłatną pomoc prawną, był reprezentowany przez pana M. Bratu, prawnika praktykującego w Fokszanach. Rząd rumuński („Rząd”) był reprezentowany przez pełnomocnika, panią C. Brumar, z Ministerstwa Spraw Zagranicznych.

3. Skarżący zarzucał, iż był dwukrotnie sądzony i skazany za to samo przestępstwo oraz że z tego powodu doszło do naruszenia art. 4 Protokołu nr 7 do Konwencji.

4. Skargę przypisano Sekcji Trzeciej Trybunału (Reguła 52 § 1 Regulaminu Trybunału). W dniu 19 czerwca 2013 r. skarga wniesiona na podstawie art. 4 Protokołu nr 7 do Konwencji została zakomunikowana Rządowi, a pozostałą część skargi uznano za niedopuszczalną na podstawie

Reguły 54 § 3. Następnie skargę przypisano Sekcji Czwartej Trybunału. W dniu 27 marca 2018 r. Izba tej Sekcji w składzie: Ganna Yudkivska, Przewodnicząca, Paulo Pinto de Albuquerque, Egidijus Kūris, Iulia Antoanella Motoc, Georges Ravarani, Marko Bošnjak i Péter Paczolay, sędziowie, a także Marialena Tsirli, Kanclerz Sekcji, postanowiła zrzec się jurysdykcji na rzecz Wielkiej Izby, przy czym żadna ze stron nie zgłosiła sprzeciwu (art. 30 Konwencji i Reguła 72).

5. Skład Wielkiej Izby określono zgodnie z art. 26 ust. 4 i 5 Konwencji oraz Regułą 24 Regulaminu Trybunału.

6. Zarówno skarżący, jak i Rząd złożyli memoriał w sprawie dopuszczalności i przedmiotu sprawy.

7. Rozprawa publiczna odbyła się w Budynku Praw Człowieka w Strasburgu w dniu 3 października 2018 r. (Reguła 71 i Reguła 59 § 3).

Przed Trybunałem stawili się:

a) *po stronie Rządu*

Pani C. BRUMAR, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, *pełnomocnik,*
Pani S.D. POPA, Zastępca Stałego Przedstawiciela Rumunii przy Radzie
Europy, *doradca;*

b) *po stronie skarżącego*

Pan M. BRATU, prawnik, *radca prawny.*

Trybunał wysłuchał mów pani Brumar, pani Popa i pana Bratu oraz ich odpowiedzi na pytania zadawane przez sędziów.

FAKTY

[Paragrafy 8 – 43 wyroku pominięto i zastąpiono tłumaczeniem poniższego streszczenia przygotowanego przez Kancelarię Europejskiego Trybunału Praw Człowieka

*Streszczenie stanu faktycznego*¹:

„Pierwsze postępowanie: W sierpniu 2008 r., uznając, że popełnione czyny nie były na tyle poważne, by stanowić przestępstwo, prokuratura umorzyła wszczęte przeciwko skarżącemu postępowanie karne za odmowę udostępnienia próbki materiału biologicznego w celu określenia poziomu

¹ Źródło: Nota informacyjna na temat orzecznictwa Trybunału nr 231, lipiec 2019 r. (Nota informacyjna na temat orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka nr 231, lipiec 2019 / Note d'information sur la jurisprudence de la Cour 231 / Juillet 2019)

zawartości alkoholu we krwi. Zamiast tego nałożono na niego grzywnę administracyjną (250 EUR). Skarżący nie odwołał się od tej decyzji w terminie dwudziestu dni przewidzianym przez prawo krajowe i zapłacił grzywnę.

Drugie postępowanie: W styczniu 2009 r. prokuratura wyższego szczebla uchyliła postanowienie o umorzeniu i karę grzywny administracyjnej nałożoną w pierwszym postępowaniu, stwierdzając, że okoliczności oraz zagrożenie społeczne czynów skarżącego przemawiały za uznaniem, że sama kara administracyjna była nieodpowiednia. Skarżącemu wymierzono następnie karę pozbawienia wolności jednego roku w zawieszeniu. Sąd stwierdził, że nie można w sposób skuteczny powoływać się na zasadę *ne bis in idem*, ponieważ postanowienie o umorzeniu nie stanowiło wyroku skazującego lub uniewinniającego. Skarżący nie podjął działań w odniesieniu do zaoferowanej mu możliwości zwrotu zapłaconej grzywny”.]

PRAWO

I. ZARZUCANE NARUSZENIE ART. 4 PROTOKOŁU NR 7 DO KONWENCJI

44. Skarżący zarzucił, iż był dwukrotnie sądzony i skazany w postępowaniu karnym za ten sam czyn, z naruszeniem art. 4 ust. 1 Protokołu nr 7. Podniósł również, że wznowienie postępowania przeciwko niemu nie było zgodne z kryteriami określonymi w art. 4 ust. 2. Artykuł 4 Protokołu nr 7 do Konwencji stanowi:

„1. Nikt nie może być ponownie sądzony lub ukarany w postępowaniu przed sądem tego samego państwa za przestępstwo, za które został uprzednio skazany prawomocnym wyrokiem lub uniewinniony zgodnie z ustawą i zasadami postępowania karnego tego państwa.

2. Postanowienia poprzedniego ustępu nie stoją na przeszkodzie wznowieniu postępowania zgodnie z ustawą i zasadami postępowania karnego danego państwa, jeśli zaistnieją nowe lub nowo ujawnione fakty lub jeśli w poprzednim postępowaniu dopuszczono się rażącego uchybienia, które mogło mieć wpływ na wynik sprawy.

3. Żadne z postanowień niniejszego artykułu nie może być uchylone na podstawie artykułu 15 Konwencji”.

45. Rząd kwestionował ten argument.

A. Dopuszczalność

46. W opinii Trybunału skarga dotyczy skomplikowanych kwestii faktycznych i kwestii prawa wskazanego postanowieniami Konwencji, w związku z czym skarga nie może zostać odrzucona jako w sposób oczywisty nieuzasadniona w rozumieniu art. 35 ust. 3 lit. a Konwencji. Nadto Trybunał zauważa, że nie jest ona niedopuszczalna na żadnych innych podstawach, a zatem należy ją uznać za dopuszczalną.

B. Przedmiot skargi

47. Trybunał przypomina, że gwarancja zawarta w art. 4 Protokołu nr 7 zajmuje istotne miejsce w systemie ochrony Konwencji, co podkreśla fakt, że żadne odstępstwo od niego nie jest dopuszczalne na podstawie art. 15 Konwencji w czasie wojny lub innego stanu zagrożenia publicznego.

48. Ochrona przed powielaniem postępowania karnego jest jednym ze szczególnych zabezpieczeń związanych z ogólną gwarancją sprawiedliwego rozpatrzenia sprawy w postępowaniu karnym. Artykuł 4 Protokołu nr 7 do Konwencji ustanawia prawo podstawowe gwarantujące, że nikt nie może być sądzony lub ukarany w postępowaniu karnym za przestępstwo, za które został już skazany prawomocnym wyrokiem lub uniewinniony (zob. *Marguš przeciwko Chorwacji* [WI], nr 4455/10, § 114, ETPC 2014 (fragmenty); *Sergey Zolotukhin przeciwko Rosji* [WI], nr 14939/03, § 58, ETPC 2009; *Nikitin przeciwko Rosji*, nr 50178/99, § 35, ETPC 2004-VIII; oraz *Kadušić przeciwko Szwajcarii*, nr 43977/13, § 82, 9 stycznia 2018 r.). Aspekt powtarzalności procesu lub kary jest kluczowy dla problemu prawnego, którego dotyczy art. 4 Protokołu nr 7 (zob. *Nikitin, op. cit.*, § 35).

49. Trybunał zauważa, że brzmienie art. 4 ust. 1 Protokołu nr 7 określa trzy elementy zasady *ne bis in idem*: obydwie postępowania muszą mieć charakter „karny” (1); muszą dotyczyć tych samych faktów (2); oraz musi nastąpić powielenie postępowania (3). Ocenione zostaną kolejno wszystkie te elementy.

1. Czy postępowanie, które doprowadziło do wydania postanowienia z dnia 7 sierpnia 2008 r., miało charakter karny

50. Należy zwrócić uwagę, że postanowieniem z dnia 7 sierpnia 2008 r. prokuratura umorzyła postępowanie karne wszczęte przeciwko skarżącemu w związku z odmową udostępnienia próbki materiału biologicznego w celu ustalenia poziomu zawartości alkoholu we krwi, uznając, że popełnione czyny nie stanowią przestępstwa w rozumieniu prawa karnego. Jednakże w tym samym postanowieniu prokuratura nałożyła na skarżącego karę określoną w Kodeksie karnym jako „administracyjna”. Zatem w celu ustalenia, czy skarżący został „skazany prawomocnym wyrokiem

lub uniewinniony zgodnie z ustawą i zasadami postępowania karnego [tego] państwa”, pierwszą kwestią, którą należy rozstrzygnąć jest to, czy postępowanie to dotyczyło sprawy „karnej” w rozumieniu art. 4 Protokołu nr 7.

a) Stanowiska stron

(i) Rząd

51. Rząd wskazał, że art. 87 § 5 rozporządzenia nr 194/2002 podlega rumuńskiemu prawu karnemu ze względu na cel tego przepisu, kwalifikację czynów jako przestępstwa oraz nałożoną karę. Rząd podniósł, że nałożenie na skarżącego kary administracyjnej nie zmieniło charakteru postępowania, które nadal miało charakter karny, a jedynie „zapożyczyło” karę ze sfery administracyjnej.

(ii) Skarżący

52. Skarżący podniósł, iż grzywna nałożona postanowieniem prokuratury z dnia 7 sierpnia 2008 r. miała charakter „karny” w rozumieniu art. 4 Protokołu nr 7.

b) Ocena Trybunału

53. Trybunał przypomina, że charakterystyka prawna procedury w prawie krajowym nie może być jedynym kryterium istotności dla możliwości zastosowania zasady *ne bis in idem* na podstawie art. 4 ust. 1 Protokołu nr 7.

54. Trybunał przypomina, że pojęcie „oskarżenia w sprawie karnej” w rozumieniu art. 6 ust. 1 ma charakter autonomiczny. Utrwalone orzecznictwo Trybunału określa trzy kryteria, powszechnie znane jako „kryteria ze sprawy *Engel*”, które należy rozważyć przy ustalaniu, czy istniało „oskarżenie w sprawie karnej” (zob. *Engel i Inni przeciwko Niderlandom*, 8 czerwca 1976 r., § 82, Seria A nr 22; *A i B przeciwko Norwegii* [WI], nr 24130/11 i 29758/11, § 107, 15 listopada 2016 r.; oraz *Ramos Nunes de Carvalho e Sá przeciwko Portugalii* [WI], nr 55391/13 i 2 inne, § 122, 6 listopada 2018 r.). Pierwszym kryterium jest kwalifikacja prawna przestępstwa w prawie krajowym, drugim – sam charakter przestępstwa, a trzecim – dotkliwość kary, na jaką narażona jest dana osoba. Kryterium drugie i trzecie mają charakter alternatywny, a niekoniecznie kumulatywny. Nie wyklucza to jednak podejścia kumulatywnego, w sytuacji gdy odrębna analiza każdego z kryteriów nie pozwala na wyciągnięcie jasnego wniosku co do istnienia „oskarżenia w sprawie karnej” (zob. *Sergey Zolotukhin, op. cit.*, § 53, oraz *A i B przeciwko Norwegii, op. cit.*, § 105; zob. też *Escoubet przeciwko Belgii* [WI], nr 26780/95, § 32, ETPC 1999-VII).

55. Trybunał zbada poniżej, czy zgodnie z wyżej wymienionymi kryteriami ze sprawy *Engel*, nałożenie na skarżącego grzywny

administracyjnej za przestępstwo, o które został oskarżony, mieści się w pojęciu „postępowania karnego”.

(i) Charakterystyka prawna przestępstwa w świetle prawa krajowego

56. Trybunał zauważa, że czyn, za który skarżący był ścigany, tj. jego odmowa udostępnienia próbki materiału biologicznego w celu ustalenia poziomu zawartości alkoholu we krwi, był karalny na podstawie art. 87 § 5 rozporządzenia nr 195/2002, jak określono w części dotyczącej „wykroczeń i kar”, oraz że mogły one stanowić podstawę do wymierzenia kary pozbawienia wolności. Obie strony uznały, że te przepisy stanowią część rumuńskiego prawa karnego.

57. Trybunał zauważa ponadto zastosowanie w niniejszej sprawie art. 18¹ Kodeksu karnego, który stanowi, że czyn podlegający prawu karnemu nie stanowi przestępstwa, jeżeli nie osiągnął wymaganego poziomu wagi, ze względu na minimalną ingerencję w jedną z wartości chronionych przez prawo karne, oraz jego konkretną zawartość (zob. paragraf 33 powyżej). W takich okolicznościach prokurator mógł zdecydować o umorzeniu postępowania i zamiast wymierzenia kary przewidzianej w definicji przestępstwa, o które oskarżono daną osobę, wymierzyć inną karę, która również była przewidziana w Kodeksie karnym, ale została w nim określona jako „administracyjna”.

58. W niniejszej sprawie, postanowieniem z dnia 7 sierpnia 2008 r. prokuratura umorzyła postępowanie przeciwko skarżącemu, stwierdzając, że jego czyny podlegały wprowadzie przepisom prawa karnego, ale nie stanowiły przestępstwa, i nałożyła na niego karę administracyjną. Tak czy inaczej, charakterystyka w prawie krajowym jest jedynie punktem wyjścia, a wskazówki udzielone w ten sposób mają jedynie wartość formalną i względną (zob. m.in., *Engel i Inni, op. cit.*, § 82, oraz *Sergey Zolotukhin, op. cit.*, § 53). Trybunał przeprowadzi zatem bardziej szczegółową analizę faktycznego charakteru przepisu krajowego stanowiącego podstawę prawną kary nałożonej na skarżącego oraz jej surowości.

(ii) Faktyczny charakter obowiązującego przepisu prawnego

59. Ze swej istoty, włączenie do rozporządzenia nr 195/2002 przestępstwa odmowy udostępnienia próbki materiału biologicznego w celu ustalenia poziomu zawartości alkoholu we krwi realizowało określone w art. 1 § 2 rozporządzenia cele, takie jak ochrona życia, nietykalności cielesnej, zdrowia oraz zasadnych praw i interesów uczestników ruchu drogowego, a także ochrona własności publicznej i prywatnej oraz środowiska – wartości należących do sfery ochrony prawa karnego. Przepisy rozporządzenia miały zastosowanie, zgodnie z art. 1 § 5, do wszystkich użytkowników ruchu drogowego, a nie do grupy o szczególnym statusie. Kara przewidziana za popełnienie przestępstwa określonego w art. 87 § 5 rozporządzenia nr 195/2002 była surowa – od dwóch do siedmiu lat pozbawienia wolności –

i miała na celu karanie i powstrzymywanie zachowań mogących podważyć wartości społeczne chronione prawem (zob. paragraf 32 powyżej).

60. Trybunał uważa również za istotne zauważyć, że chociaż czyny, o które skarżący został oskarżony, nie zostały uznane za przestępstwo w postanowieniu z dnia 7 sierpnia 2008 r., to jednak wchodziły w zakres przepisu prawa karnego. Fakt, że czyny przestępcze, o które skarżący został oskarżony, zostały początkowo uznane za w sposób oczywisty mało znaczące ze względu na ich minimalną ingerencję w jedną z wartości chronionych przez prawo karne i ich konkretną treść, nie wyklucza sam w sobie uznania ich za „czyny zagrożone karą” w zawartym w Konwencji autonomicznym rozumieniu tego terminu, ponieważ nic w Konwencji nie wskazuje na to, by charakter karny przestępstwa w rozumieniu „kryteriów ze sprawy *Engel*” wymagał koniecznie określonego stopnia powagi (zob. *Ezeh i Connors przeciwko Zjednoczonemu Królestwu* [WI], nr 39665/98 i 40086/98, § 104, ETPC 2003-X). Ponadto w drugim postępowaniu uznano te same czyny za stanowiące przestępstwo. Trybunał przyjmuje, że przepis prawny, na podstawie którego prokuratura ścigała i ukarała skarżącego postanowieniem z dnia 7 sierpnia 2008 r., miał charakter karny.

(iii) Surowość kary

61. Co do stopnia surowości kary, określa się go poprzez odniesienie do maksymalnego wymiaru kary przewidzianego w danym prawie. Faktycznie wymierzona kara ma znaczenie dla rozstrzygnięcia, ale nie może umniejszać znaczenia tego, co pierwotnie wchodziło w grę (zob. *Sergey Zolotukhin, op. cit.*, § 56; *Grecu przeciwko Rumunii*, nr 75101/01, § 54, 30 listopada 2006 r.; oraz *Tomasović przeciwko Chorwacji*, nr 53785/09, § 23, 18 października 2011 r.).

62. W niniejszej sprawie, w art. 87 § 5 rozporządzenia nr 195/2002 przewidziano, że czyny stanowiące przestępstwo odmowy udostępnienia próbki materiału biologicznego do oznaczenia poziomu zawartości alkoholu we krwi były zagrożone karą od dwóch do siedmiu lat pozbawienia wolności. Nawet jeśli prokuratura nie uznała, że przedmiotowe czyny stanowiły przestępstwo w rozumieniu prawa karnego, była zobowiązana przez prawo do nałożenia kary w sytuacji, gdy podstawą prawną umorzenia postępowania był art. 18¹ Kodeksu karnego (zob. paragraf 33 powyżej). Za zarzucane mu czyny skarżący został ukarany grzywną w wysokości 1000 rumuńskich lei (RON – wówczas około 250 EUR (euro)). Kwota ta odpowiadała maksymalnej grzywnie, jaką można było nałożyć na podstawie art. 91 Kodeksu karnego. Chociaż Kodeks karny określa tę karę jako „administracyjną”, celem grzywny nie było naprawienie szkody wyrządzonej przez skarżącego, lecz ukaranie go i odwiecdzenie od popełniania kolejnych czynów przestępczych (por. *Ioan Pop przeciwko Rumunii* (dec.), nr 40301/04, § 25, 28 czerwca 2011 r., gdzie Trybunał stwierdził, że grzywna administracyjna w wysokości około 50 EUR nałożona na skarżącego

na podstawie rozporządzenia nr 195/2002 za niezatrzymanie się i nieustąpienie pierwszeństwa pojazdowi służbowemu miała charakter „karny” w rozumieniu art. 6 Konwencji; oraz *Sancaklı przeciwko Turcji*, nr 1385/07, § 30, 15 maja 2018 r., gdzie Trybunał uznał, że grzywna sklasyfikowana w prawie tureckim jako administracyjna, w wysokości około 62 EUR, miała charakter „karny” w rozumieniu art. 6). W związku z tym, mimo że prawo krajowe klasyfikuje grzywnę nałożoną na skarżącą jako „administracyjną”, ma ona cel represyjny i odstraszający, a zatem jest zbliżona do sankcji karnej.

(iv) Wniosek dotyczący charakteru postępowania, które doprowadziło do wydania postanowienia z dnia 7 sierpnia 2008 r.

63. W świetle powyższego Trybunał stwierdza, że charakter przestępstwa, za które skarżący był ścigany, oraz nałożona na niego kara łączą postępowanie, które doprowadziło do wydania postanowienia z dnia 7 sierpnia 2008 r., z pojęciem „postępowania karnego” w rozumieniu art. 4 Protokołu nr 7.

64. Ponadto nie ulega wątpliwości, że kara jednego roku pozbawienia wolności w zawieszeniu, orzeczona wobec skarżącego wyrokiem sądu apelacyjnego w Gałaczu z dnia 14 czerwca 2010 r., stanowiła sankcję karną (zob. paragraf 25 powyżej). Postępowanie opisane przez skarżącego miało charakter karny, dlatego spełnione jest pierwsze kryterium możliwości zastosowania art. 4 Protokołu nr 7.

2. Czy skarżący był dwukrotnie ścigany za to samo przestępstwo (idem)

a) Stanowiska stron

(i) Rząd

65. Rząd nie zaprzeczył, że przestępstwo, za które skarżący został skazany przez Sąd Rejonowy w Fokszanach wyrokiem z dnia 18 listopada 2009 r., wiązało się z tymi samymi faktami, na podstawie których skarżący został ukarany grzywną w postanowieniu z dnia 7 sierpnia 2008 r.

(ii) Skarżący

66. Skarżący podniósł, że przestępstwo, za które został skazany przez Sąd Rejonowy w Fokszanach wyrokiem z dnia 18 listopada 2009 r., dotyczyło tych samych czynów, na podstawie których został ukarany grzywną przez prokuraturę postanowieniem z dnia 7 sierpnia 2008 r.

b) Ocena Trybunału

67. W wyroku w sprawie *Sergey Zolotukhin* (*op.cit.*, § 82) Trybunał stwierdził, że art. 4 Protokołu nr 7 należy rozumieć jako zakazujący ścigania lub sądenia za drugie „przestępstwo”, o ile wynika ono z identycznych

faktów lub faktów, które są zasadniczo takie same. To podejście oparte na faktach zostało wyraźnie powtórzone przez Trybunał w kolejnych sprawach (zob. np. *Marguš, op. cit.*, § 114; *A i B przeciwko Norwegii, op. cit.*, § 108; oraz *Ramda przeciwko Francji*, nr 78477/11, § 81, 19 grudnia 2017 r.).

68. W niniejszej sprawie Trybunał zauważa, że na podstawie postanowienia z dnia 7 sierpnia 2008 r. i prawomocnego wyroku wydanego przez sąd apelacyjny w Gałaczu w dniu 14 czerwca 2010 r. skarżący został uznany za winnego odmowy poddania się badaniu na zawartość alkoholu we krwi w nocy z 2 na 3 maja 2008 r. w wyniku kontroli prewencyjnej przeprowadzonej przez policję drogową i został ukarany za ten czyn. W związku z tym w zakresie, w jakim dwa wyżej wymienione postanowienia dotyczyły tych samych faktów i tych samych oskarżeń, skarżący był rzeczywiście dwukrotnie sądzony i karany za to samo przestępstwo.

3. Czy doszło do powielenia postępowania (bis)

a) Stanowiska stron

(i) Rząd

69. Rząd twierdził, że niniejsza sprawa dotyczyła „pojedynczego” postępowania, które zostało ostatecznie rozstrzygnięte wyrokiem wydanym przez sąd apelacyjny w Gałaczu w dniu 14 czerwca 2010 r., a nie dwóch odrębnych postępowań łączących się w spójną całość.

70. Zgodnie ze stanowiskiem Rządu, postanowienie prokuratora z dnia 7 sierpnia 2008 r. było równoznaczne z umorzeniem postępowania i nie było prawomocne. Chociaż od postanowienia skarżący mógł się odwołać w terminie dwudziestu dni od dnia, w którym został o nim powiadomiony, okoliczność ta była niewystarczająca do stwierdzenia, że przedmiotowe postanowienie stało się prawomocne. Odwołując się do postanowień wydanych przez Trybunał w sprawach *Horciag przeciwko Rumunii* ((dec.), nr 70982/01, 15 marca 2005 r.), oraz *Sundqvist przeciwko Finlandii* ((dec.), nr 75602/01, 22 listopada 2005 r.), Rząd stwierdził, że należy również wziąć pod uwagę możliwość przewidzianą w prawie krajowym, zgodnie z którą prokurator wyższego szczebla może nakazać wznowienie postępowania karnego, którą to możliwość Rząd uznał za zwyczajny środek odwoławczy w rozumieniu odnośnego orzecznictwa Trybunału.

71. W tej kwestii Rząd podniósł przede wszystkim, że zgodnie z informacjami uzyskanymi od niektórych sądów krajowych, decyzje o umorzeniu lub zakończeniu postępowania karnego były bardzo rzadko uchylane zarówno przez prokuratorów, jak i sędziów. Rząd podkreślił, że liczba spraw, w których prokurator uchylił decyzję *motu proprio*, jest porównywalna z liczbą spraw, w których sędzia uczynił to na skutek zażalenia zainteresowanego na decyzję prokuratora. Podobna częstotliwość

korzystania z obu tych możliwości wskazywała, że możliwość wznowienia postępowania przez prokuratora wyższego szczebla należało uznać za mającą taki sam status prawny jak odwołanie wniesione przez poszkodowanego od decyzji prokuratora, czyli za zwyczajny środek odwoławczy. Powołując się na dane statystyczne dostarczone przez różne prokuratury krajowe, Rząd wyjaśnił, że odsetek spraw, w których decyzje o umorzeniu lub zakończeniu postępowania karnego zostały uchylone przez prokuratora lub sędziego, był bardzo niski i wynosił około 1%. Odsetek przypadków, w których do takiego wyniku doprowadziła interwencja prokuratora, był jeszcze niższy i wynosił poniżej 0,5%.

72. Zdaniem Rządu niewielką liczbę przypadków, w których prokurator interweniował *motu proprio*, można wytłumaczyć, po pierwsze, potrzebą uniknięcia podważenia zaufania publicznego do jakości pracy wykonywanej przez prokuratorów, a po drugie, wymogiem zachowania równowagi pomiędzy celem, do którego dąży się poprzez uchylenie pierwotnej decyzji, a stabilnością sytuacji prawnych powstałych w wyniku tej decyzji. W niniejszej sprawie prokurator wyższego szczebla podjął interwencję bezzwłocznie, około pięć miesięcy po wydaniu postanowienia z dnia 7 sierpnia 2008 r.

73. Opierając się na orzecznictwie Trybunału (cytując wyroki w sprawach *Smirnova i Smirnova przeciwko Rosji* (dec.), nr 46133/99 i 48183/99, 3 października 2002 r., oraz *Harutyunyan przeciwko Armenii* (dec.), nr 34334/04, 7 grudnia 2006 r.), Rząd twierdził, że tylko decyzje rozstrzygające sprawę co do istoty mogą tworzyć powagę rzeczy osądzonej oraz że umorzenie postępowania karnego przez prokuratora nie jest równoznaczne ani z wyrokiem skazującym, ani z uniewinnieniem. Zgodnie z prawem krajowym jedynie decyzje sądu, a nie postanowienia prokuratora, były uznawane za tworzące powagę rzeczy osądzonej (zob. paragrafy 34 i 35 powyżej).

74. Rząd wyjaśnił również, że wykonanie – dobrowolne lub nie – kary nałożonej postanowieniem prokuratora nie miało wpływu na charakter tego postanowienia: prawo krajowe nie nakazywało, aby wykonanie takiej kary wykluczało wznowienie postępowania karnego. Uchylając tego rodzaju postanowienie, prokurator wyższego szczebla uchylił również karę.

75. Rząd podniósł, że nawet z perspektywy orzecznictwa TSUE, postanowienie z dnia 7 sierpnia 2008 r. nie stanowiło decyzji „prawomocnej”. Odwołując się do wyroków wydanych przez TSUE (np. wyroków wydanych odpowiednio 29 czerwca 2016 r. i 22 grudnia 2008 r. w sprawach *Kossowski przeciwko Generalstaatsanwaltschaft Hamburg* (C-486/14, EU:C:2016:483), oraz *Vladimir Turanský* (C-491/07, EU:C:2008:768)), Rząd wyjaśnił, że aby dana osoba mogła zostać uznana za kogoś, kogo proces został „prawomocnie zakończony”, konieczne jest przede wszystkim, aby dalsze ściganie uległo „ostatecznemu wygaśnięciu”, którą to kwestię należy oceniać na podstawie prawa Układającej się Strony, w której wydano przedmiotowe orzeczenie

na gruncie prawa karnego. Następnie, odwołując się do wyroków wydanych przez TSUE w sprawach *Filomeno Mario Miraglia* (10 marca 2005 r., C-469/03, EU:C:2005:156); *M.* (5 czerwca 2014 r., C-398/12, EU:C:2014:1057); oraz *Kossowski* (*op. cit.*), Rząd zauważył, że TSUE orzekł, iż nawet w przypadku, gdy zgodnie z prawem krajowym dalsze ściganie uległo ostatecznemu wygaśnięciu w drodze decyzji, decyzja ta kwalifikuje się jako „prawomocna” tylko wtedy, gdy została wydana po dokonaniu ustaleń co do istoty sprawy. W niniejszej sprawie możliwość wydania przez prokuraturę postanowienia na podstawie art. 10 (b¹) kpk bez ustalenia wszystkich aspektów postępowania karnego (zob. paragraf 33 powyżej) przemawiała za uznaniem postanowienia prokuratora z dnia 7 sierpnia 2008 r. za „nieprawomocne”. Ponadto art. 273 § 1 kpk nie ograniczał wznowienia postępowania do wyjątkowych okoliczności ani nie uzależniał go od odkrycia nowych dowodów: wznowienie mogło zostać nakazane w każdym przypadku, gdy prokurator wyższego szczebla stwierdził, że postępowanie zostało umorzone z powodu nieistniejących podstaw faktycznych lub prawnych.

76. Wreszcie Rząd twierdził, że nawet założywszy, iż postanowienie prokuratury z dnia 7 sierpnia 2008 r. stanowiło prawomocną decyzję, postanowienie wydane przez prokuraturę wyższego szczebla w dniu 7 stycznia 2009 r. nie doprowadziło do ponownego oskarżenia, lecz do wznowienia postępowania w rozumieniu art. 4 ust. 2 Protokołu nr 7. Wznowienie postępowania było uzasadnione dopuszczeniem się do rażącego uchybienia w uprzednio wydanym postanowieniu. Odnosząc się do memorandum Prokuratora Generalnego z dnia 17 stycznia 2013 r. (zob. paragraf 27 powyżej), Rząd wyjaśnił, że nadzór prokuratora wyższego szczebla nad decyzjami podejmowanymi przez podległych mu prokuratorów miał na celu m.in. standaryzację praktyki prokuratur, w szczególności pod względem oceny stopnia zagrożenia dla społeczeństwa, jakie stwarza wykroczenie lub przestępstwo drogowe. Nawet jeśli przedmiotowe memorandum zostało wydane po zaistnieniu okoliczności faktycznych w niniejszej sprawie, dowodzi ono, że standaryzacja praktyki sądowej była przedmiotem stałej troski organów sądowych. Ponadto w przypadku tego rodzaju przestępstw z reguły nie było innych podmiotów zainteresowanych podważeniem decyzji prokuratora o umorzeniu postępowania. Gdyby nie interwencja prokuratora wyższego szczebla, decyzja oparta na błędnej ocenie nie mogłaby zostać zmieniona.

(ii) Skarżący

77. Skarżący podniósł, iż postanowienie prokuratury z dnia 7 sierpnia 2008 r. miało charakter orzeczenia prawomocnego w rozumieniu art. 4 Protokołu nr 7. Przede wszystkim skarżący zauważył, że w jego sprawie, w przeciwieństwie do sprawy *A i B przeciwko Norwegii* (*op. cit.*), nie było dwóch komplementarnych postępowań realizujących różne cele społeczne.

Na poparcie tego twierdzenia wskazał, że w obu postępowaniach był on ścigany za to samo przestępstwo karane na podstawie tych samych przepisów oraz że przedstawione dowody były takie same. Drugie postępowanie w sposób nieprzewidywalny unieważniło pierwsze postępowanie po upływie znacznego czasu, wykazując tym samym, że nie było dwóch komplementarnych postępowań.

78. Skarżący podniósł ponadto, że postanowienie prokuratora z dnia 7 sierpnia 2008 r. stało się prawomocne, ponieważ nie odwołał się od niego w terminie przewidzianym w art. 249¹, 278 i 278¹ kpk na wniesienie środka zaskarżenia, i w konsekwencji grzywna została zapłacona. Zgodnie z prawem krajowym zarówno sądy, jak i prokuratury były właściwe do stosowania art. 18¹ i 91 Kodeksu karnego w brzmieniu obowiązującym w czasie zaistnienia okoliczności faktycznych. W celu zastosowania tych przepisów, a przede wszystkim w celu nałożenia jednej z kar przewidzianych w art. 91 Kodeksu karnego, organ właściwy był zobowiązany do przeprowadzenia szczegółowego dochodzenia w sprawie okoliczności faktycznych i oceny zachowania danej osoby. Odwołując się do wyroku TSUE wydanego w sprawie *Kossowski przeciwko Generalstaatsanwaltschaft Hamburg* (op. cit.), skarżący stwierdził, że w niniejszej sprawie, wydając postanowienie z dnia 7 sierpnia 2008 r., prokuratura przeprowadziła dogłębne dochodzenie: przesłuchiwała podejrzanego i świadka oraz dokonała własnej oceny okoliczności towarzyszących popełnieniu czynów, przed podjęciem decyzji o najwłaściwszej karze, jaka powinna zostać nałożona w tej sprawie. Szczegółowy charakter dochodzenia oznaczał, że postanowienie z dnia 7 sierpnia 2008 r. należy określić jako „prawomocne”.

79. Skarżący dodał, że zgodnie z art. 249¹ kpk nałożona grzywna była wykonalna po upływie dwudziestodniowego terminu, w którym mógł on, zgodnie z przepisami kpk, zaskarżyć przedmiotowe postanowienie. Wymagana przez prawo wykonalność postanowienia po upływie terminu do wniesienia środka zaskarżenia spowodowała, że postanowienie to stało się prawomocne, tak że po jego wykonaniu postępowanie nie mogło już zostać wznowione przez prokuraturę na podstawie art. 273 kpk.

80. Wreszcie, zdaniem skarżącego, fakt, że art. 273 kpk w brzmieniu obowiązującym w czasie zaistnienia okoliczności faktycznych sprawy umożliwił prokuraturze wyższego szczebla wznowienie postępowania karnego, nie stanowił nadzwyczajnego środka odwoławczego w rozumieniu orzecznictwa Trybunału, lecz raczej wznowienie sprawy, które należy oceniać na podstawie art. 4 ust. 2 Protokołu nr 7. Decyzja prokuratora wyższego szczebla z dnia 7 stycznia 2009 r. była sprzeczna zarówno z prawem krajowym, jak i z art. 4 ust. 2 Protokołu nr 7. Skarżący podniósł w tym względzie, że wznowienie opierało się na odmiennej ocenie okoliczności popełnienia przestępstwa i adekwatności wymierzonej kary, a nie na stwierdzeniu, że powody stanowiące podstawę poprzedniego orzeczenia nigdy w rzeczywistości nie istniały lub już nie istnieją –

jak wymagał tego art. 273 kpk w brzmieniu obowiązującym w czasie zaistnienia okoliczności faktycznych sprawy – lub na pojawieniu się nowych okoliczności faktycznych lub rażącego uchybienia popełnionego w poprzednim postępowaniu, jak wymaga tego art. 4 ust. 2 Protokołu nr 7.

b) Ocena Trybunału

81. Trybunał przypomina, że celem art. 4 Protokołu nr 7 jest zakaz powtórzenia postępowania karnego zakończonego prawomocnym orzeczeniem (zob. *Sergey Zolotukhin*, *op. cit.*, § 107, i przytoczone tam orzecznictwo).

(i) Wstępne uwagi na temat kwestii komplementarności obu postępowań

82. Trybunał uważa, że należy przede wszystkim rozważyć, czy okoliczności faktyczne niniejszej sprawy wskazują na „podwójne” postępowania o dostatecznie bliskim związku – zważywszy, że kwestia, czy orzeczenie jest „prawomocne” czy nie, jest pozbawiona znaczenia, gdy nie ma rzeczywistego powielenia postępowań, ale raczej połączenie postępowań uznawanych za stanowiące zintegrowaną całość (zob. *A i B przeciwko Norwegii*, *op. cit.*, § 142).

83. Trybunał zauważa, że w sprawie *A i B przeciwko Norwegii* (*op. cit.*, §§ 126 i 130–34) przypomniał i rozwinął zasadę „dostatecznie bliskiego związku, zarówno co do istoty, jak i w czasie” między postępowaniami: jeżeli związek ten pozwala na traktowanie dwóch postępowań jako części zintegrowanego systemu sankcji na mocy danego prawa krajowego, nie dochodzi do powielania postępowań, lecz raczej do ich połączenia zgodnie z art. 4 Protokołu nr 7.

84. W niniejszej sprawie skarżący był ścigany w „obu” postępowaniach za jedno przestępstwo karane jednym przepisem prawnym, a mianowicie art. 87 § 5 rozporządzenia nr 195/2002. Postępowania i dwie kary nałożone na skarżącego miały ten sam ogólny cel polegający na powstrzymaniu zachowań zagrażających bezpieczeństwu drogowemu. „Pierwsze” postępowanie jako całość i początkowa część „drugiego” postępowania były prowadzone przez ten sam organ, tj. prokuraturę przy Sądzie Rejonowym w Fokszanach, a w „obu” postępowaniach przeprowadzono te same dowody. W niniejszej sprawie dwie kary nałożone na skarżącego nie zostały połączone: należało nałożyć jedną z dwóch kar w zależności od tego, czy organy śledcze uznały okoliczności faktyczne za przestępstwo. Te „dwa” postępowania miały miejsce jedno po drugim i w żadnym momencie nie były prowadzone jednocześnie.

85. Uwzględniając te czynniki, Trybunał zgadza się ze stronami i stwierdza, że obydwa postępowania nie zostały połączone w sposób zintegrowany, tak aby stanowiły spójną całość, łączącą podwójne postępowania „dostatecznie blisk[o] [...] co do istoty i w czasie”, aby były zgodne z kryterium „bis” na podstawie art. 4 Protokołu nr 7 (por. *A i B*

przeciwko Norwegii, op. cit., §§ 112–34, oraz *Jóhannesson i Inni przeciwko Islandii*, nr 22007/11, §§ 48–49, 18 maja 2017 r.).

86. W celu dalszego ustalenia, czy w niniejszej sprawie miało miejsce powielanie postępowania („bis”) w rozumieniu art. 4 Protokołu nr 7, Trybunał zbada, czy postanowienie prokuratora z dnia 7 sierpnia 2008 r. stanowiło „prawomocne” „skazan[ie] [...] lub uniewinni[enie]” skarżącego. W przypadku odpowiedzi twierdzącej, Trybunał musi ustalić, czy decyzja wydana przez prokuratora wyższego szczebla w dniu 7 stycznia 2009 r. była objęta wyjątkiem określonym w art. 4 ust. 2 Protokołu nr 7 i w związku z tym stanowiła wznowienie sprawy zgodne z art. 4 Protokołu nr 7.

(ii) *Czy postanowienie z dnia 7 sierpnia 2008 r. stanowiło prawomocny wyrok uniewinniający lub skazujący*

87. Trybunał zauważa, że strony nie zgadzały się w tej kwestii: Rząd twierdził, że postanowienie z dnia 7 sierpnia 2008 r. oznaczało jedynie umorzenie postępowania przez prokuraturę, podczas gdy skarżący utrzymywał, że oznaczało ono jego skazanie. Podobnie, skarżący twierdził, że postanowienie z dnia 7 sierpnia 2008 r. było orzeczeniem prawomocnym, ale Rząd to twierdzenie kwestionował.

88. Trybunał zauważa, że art. 4 Protokołu nr 7 stanowi, iż zasada *ne bis in idem* ma na celu ochronę osób, które zostały już „skazan[e] prawomocnym wyrokiem lub uniewinnion[e]”. W sprawozdaniu wyjaśniającym do Protokołu nr 7 stwierdzono, w odniesieniu do art. 4, że „[z]asada wyrażona w niniejszym postanowieniu ma zastosowanie wyłączne wówczas, gdy osoba została uprzednio skazana prawomocnym wyrokiem lub uniewinniona zgodnie z ustawą i zasadami postępowania karnego danego państwa” (zob. pkt 29 sprawozdania wyjaśniającego, cytowany powyżej w paragrafie 37). Aby dana osoba mogła zostać objęta ochroną na mocy niniejszego artykułu, nie wystarczy zatem wydanie prawomocnego orzeczenia; prawomocne orzeczenie musi również obejmować uniewinnienie lub skazanie danej osoby.

89. W niniejszej sprawie Trybunał musi przede wszystkim ustalić, czy postanowienie z dnia 7 sierpnia 2008 r. rzeczywiście stanowiło wyrok uniewinniający lub skazujący. W takim przypadku należy sprawdzić, czy postanowienie to było orzeczeniem „prawomocnym” w rozumieniu art. 4 Protokołu nr 7. Aby odpowiedzieć na te pytania, Trybunał musi przeprowadzić szerszą analizę art. 4 Protokołu nr 7 w świetle właściwego orzecznictwa.

90. W tym celu Trybunał przypomina, że Konwencja, będąc traktatem międzynarodowym, musi być interpretowana w świetle reguł interpretacji przewidzianych w art. 31 do 33 Konwencji wiedeńskiej o prawie traktatów z dnia 23 maja 1969 r. (zob. *Golder przeciwko Zjednoczonemu Królestwu*, 21 lutego 1975 r., § 29, Seria A nr 18, oraz *Magyar Helsinki Bizottság przeciwko Węgrom* [WI], nr 18030/11, § 118, 8 listopada 2016 r.).

Z tego względu w myśl konwencji wiedeńskiej Trybunał jest zobowiązany zapewnić nadanie wyrazom zwykłego znaczenia w ich kontekście i w świetle przedmiotu i celu postanowienia, w którym zostały użyte (zob. *Johnston i Inni przeciwko Irlandii*, 18 grudnia 1986 r., § 51, Seria A nr 112, oraz art. 31 ust. 1 konwencji wiedeńskiej, cytowany powyżej w paragrafie 39).

91. Ponadto, w celu interpretacji postanowień Konwencji i Protokołów do niej w świetle ich przedmiotu i celu, Trybunał rozwinął w swoim orzecznictwie dodatkowe środki wykładni, a mianowicie zasady wykładni autonomicznej i ewolucyjnej oraz marginesu oceny. Zasady te wymagają, aby postanowienia Konwencji i Protokołów do niej były interpretowane i stosowane w taki sposób, aby ich zabezpieczenia były praktyczne i skuteczne, a nie teoretyczne i iluzoryczne (zob. *Soering przeciwko Zjednoczonemu Królestwu*, 7 lipca 1989 r., § 87, Seria A nr 161).

92. Należy również mieć na względzie fakt, że kontekstem przedmiotowego postanowienia jest traktat na rzecz skutecznej ochrony praw człowieka przysługujących poszczególnym osobom oraz że Konwencję należy rozpatrywać jako całość i interpretować w taki sposób, by promować jej spójność wewnętrzną oraz zgodność między jej poszczególnymi postanowieniami (zob. *Stec i Inni przeciwko Zjednoczonemu Królestwu* (dec.) [WI], nr 65731/01 i 65900/01, §§ 47–48, ETPC 2005-X oraz *Magyar Helsinki Bizottság*, *op. cit.*, § 120).

(α) W odniesieniu do zakresu pojęć „uniewinnienia” i „skazania”

93. Przed szczegółowym przedstawieniem treści tych pojęć Trybunał uznaje za użyteczne rozważenie, czy interwencja sądowa w postępowaniu jest konieczna, aby decyzję można było uznać za „uniewinnienie” lub „skazanie”.

– Czy konieczna jest interwencja sądu

94. Analizując dwie autentyczne wersje – angielską i francuską – art. 4 Protokołu nr 7, Trybunał zauważa różnicę w brzmieniu obu tekstów: francuska wersja art. 4 Protokołu nr 7 przewiduje, że dana osoba musi być „*acquitté ou condamné par un jugement*” [„uniewinniona lub skazana wyrokiem”], podczas gdy angielska wersja tego samego postanowienia stanowi, że dana osoba musi być „*finally acquitted or convicted*” [„prawomocnie uniewinniona lub skazana”]. Wersja francuska wskazuje zatem, że uniewinnienie lub skazanie musi wynikać z „*jugement*” [fr. wyrok], podczas gdy wersja angielska nie precyzuje, jaką formę powinno przybrać uniewinnienie bądź skazanie. Tak więc w konfrontacji z wersjami traktatu prawotwórczego, które są równie autentyczne, ale nie dokładnie takie same, Trybunał musi dokonać ich wykładni w taki sposób, aby je w jak największym stopniu pogodzić i aby były one najwłaściwsze pod względem realizacji celu i osiągnięcia przedmiotu traktatu (zob. *The Sunday Times przeciwko Zjednoczonemu Królestwu* (nr 1),

26 kwietnia 1979 r., § 48, Seria A nr 30, oraz art. 33 ust. 4 Konwencji wiedeńskiej o prawie traktatów).

95. Ze względu na kluczową rolę, jaką odgrywa art. 4 Protokołu nr 7 w systemie Konwencji, oraz cel prawa, które zabezpiecza, użycie słowa „jugement” we francuskiej wersji tego artykułu nie może uzasadniać restrykcyjnego podejścia w odniesieniu do pojęcia osoby, która została „skazan[a] [...] lub uniewinnion[a]”. W każdym przypadku istotne jest, że dane orzeczenie zostało wydane przez organ uczestniczący w wymierzaniu sprawiedliwości w danym krajowym systemie prawnym i że organ ten jest właściwy na mocy prawa krajowego do stwierdzenia i, w stosownym przypadku, ukarania bezprawnego zachowania, o które oskarżono daną osobę. Fakt, że orzeczenie nie ma formy wyroku, nie może podważać uniewinnienia lub skazania danej osoby, ponieważ taki aspekt proceduralny i formalny nie może mieć wpływu na skutki orzeczenia. W rzeczy samej angielska wersja art. 4 Protokołu nr 7 wspiera tak szeroką interpretację tego pojęcia. Ponadto Trybunał konsekwentnie przyjmował podobne podejście przy określaniu skutków sytuacji prawnej, np. przy ustalaniu, czy postępowanie określone jako administracyjne w prawie krajowym wywołało skutki wymagające zaklasyfikowania go jako „karnego” w autonomicznym, przewidzianym w Konwencji rozumieniu tego terminu (zob. m.in., *A i B przeciwko Norwegii*, op. cit., §§ 139 i 148, oraz *Sergey Zolotukhin*, op. cit., §§ 54–57; zob. też *Tsonyo Tsonev przeciwko Bułgarii* (nr 2), nr 2376/03, § 54, 14 stycznia 2010 r., gdzie Trybunał wyszedł od stwierdzenia, że decyzja burmistrza o nałożeniu na skarżącego grzywny administracyjnej, która nie została zaskarżona do sądu i była wykonalna, stanowiła prawomocne orzeczenie w rozumieniu art. 4 Protokołu nr 7).

W związku z tym Trybunał uważa, że interwencja sądu nie jest konieczna dla istnienia orzeczenia.

– Treść pojęć „uniewinnienia” i „skazania”

96. Dotychczas Trybunał nigdy nie zdefiniował w swoim orzecznictwie zakresu wyrażenia „skazany [...] lub uniewinniony” ani nie określił żadnych ogólnych kryteriów w tym względzie. Niemniej wielokrotnie orzekał, że umorzenie postępowania karnego przez prokuratora nie jest równoznaczne ani ze skazaniem, ani z uniewinnieniem, a zatem art. 4 Protokołu nr 7 nie ma zastosowania w takiej sytuacji (zob. w tym względzie *Marguš*, op. cit., § 120, oraz *Smirnova i Smirnova* i *Harutyunyan*, oba cytowane powyżej). W sprawie *Horciag* (op. cit.) Trybunał stwierdził, że „decyzja potwierdzająca tymczasową detencję psychiatryczną nie może być traktowana jako wyrok uniewinniający w rozumieniu art. 4 Protokołu nr 7, lecz dotyczy środka zapobiegawczego niepociągającego za sobą żadnego badania ani stwierdzenia winy skarżącego (zob. odpowiednio, *Escoubet przeciwko Belgii* (op. cit.) oraz *Mulot przeciwko Francji* (dec.), nr 37211/97, 14 grudnia 1999 r.)”.

97. W celu ustalenia, czy dane orzeczenie stanowi „uniewinnienie” czy „skazanie”, Trybunał brał zatem pod uwagę rzeczywistą treść spornego orzeczenia i oceniał jego wpływ na sytuację skarżącego. Odnosząc się do treści art. 4 Protokołu nr 7, Trybunał uważa, że celowy wybór słów – „skazany [...] lub uniewinniony” – oznacza, że odpowiedzialność „karna” oskarżonego została ustalona w wyniku oceny okoliczności sprawy, innymi słowy, że dokonano ustalenia co do istoty sprawy. Aby taka ocena mogła zostać przeprowadzona, konieczne jest, aby organ wydający decyzję posiadał na mocy prawa krajowego uprawnienia decyzyjne pozwalające mu na zbadanie istoty sprawy. Organ ten musi następnie zbadać lub ocenić dowody zawarte w aktach sprawy i ocenić udział skarżącego w jednym lub wszystkich zdarzeniach, które spowodowały interwencję organów dochodzeniowych, w celu określenia, czy ustalono odpowiedzialność „karną” (zob. odpowiednio, *Allen przeciwko Zjednoczonemu Królestwu* [WI], nr 25424/09, § 127, ETPC 2013, sprawa dotycząca zakresu domniemania niewinności na podstawie art. 6 ust. 2 Konwencji, w której treść, a nie forma orzeczenia, była dla Trybunału czynnikiem decydującym).

98. Zatem za stwierdzeniem, że doszło do oceny okoliczności sprawy oraz winy lub niewinności oskarżonego, może przemawiać przebieg postępowania w danej sprawie. Jeżeli dochodzenie karne zostało wszczęte po wniesieniu oskarżenia przeciwko danej osobie, ofiara została przesłuchana, dowody zostały zebrane i zbadane przez właściwy organ, a na podstawie tych dowodów wydano uzasadnioną decyzję, czynniki te mogą prowadzić do stwierdzenia, że dokonano rozstrzygnięcia co do istoty sprawy. Jeżeli właściwy organ nałożył karę w wyniku zachowania przypisywanego danej osobie, można zasadnie uznać, że właściwy organ dokonał uprzedniej oceny okoliczności sprawy oraz tego, czy zachowanie danej osoby było zgodne z prawem.

– Rozważania właściwe niniejszej sprawie

99. W odniesieniu do okoliczności niniejszej sprawy Trybunał zauważa przede wszystkim, że postanowieniem z dnia 7 sierpnia 2008 r. prokuratura przy Sądzie Rejonowym w Fokszanach umorzyła postępowanie karne przeciwko skarżącemu, nakładając jednocześnie na niego karę administracyjną za popełnione przez niego czyny. Nie było to zatem zwykłe postanowienie o umorzeniu postępowania, w którym to przypadku art. 4 Protokołu nr 7 do Konwencji bez wątpienia nie miałby zastosowania (zob. w tym względzie *Marguš, op. cit.*, § 120, oraz *Smirnova i Smirnova* i *Harutyunyan*, oba cytowane powyżej).

100. W tej sprawie, zgodnie z prawem krajowym, prokuratura została wezwana do udziału w wymierzaniu sprawiedliwości w sprawach karnych. Prokurator był właściwy do przeprowadzenia śledztwa w sprawie zarzucanych skarżącemu czynów, przesłuchując w tym celu świadka i podejrzanego. Następnie zastosował odpowiednie przepisy materialne

ustanowione w prawie krajowym; musiał ocenić, czy spełnione zostały wymogi pozwalające na zakwalifikowanie zarzucanych skarżącemu czynów jako przestępstwa. Na podstawie przeprowadzonych dowodów prokurator dokonał własnej oceny wszystkich okoliczności sprawy, odnoszących się zarówno do osoby skarżącego, jak i do konkretnego stanu faktycznego. Po przeprowadzeniu tej oceny, ponownie zgodnie z uprawnieniami przyznanymi mu na mocy prawa krajowego, prokurator podjął decyzję o umorzeniu postępowania, nakładając jednocześnie na skarżącego karę, która miała cel represyjny i odstraszący (zob. paragrafy od 11 do 15 powyżej). Nałożona kara stała się wykonalna z chwilą upływu terminu do wniesienia przez skarżącego odwołania zgodnie z prawem krajowym.

101. Uwzględniając śledztwo prowadzone przez prokuratora oraz przyznane mu na mocy prawa krajowego uprawnienia do rozstrzygania sprawy przed nim zawisłej, Trybunał uznaje, że w niniejszej sprawie ocena prokuratora dotyczyła zarówno okoliczności, jak i ustalenia odpowiedzialności „karnej” skarżącego. Uwzględniając również fakt, że na skarżącego została nałożona kara o charakterze odstraszącym i represyjnym, postanowienie z dnia 7 sierpnia 2008 r. pociągnęło za sobą jego „skazanie” w materialnym znaczeniu tego terminu. Biorąc pod uwagę skutki, jakie skazanie to miało dla sytuacji skarżącego, fakt, że żaden sąd nie interweniował w jego sprawie, nie może zmienić tego wniosku.

(β) W odniesieniu do „prawomocnego” charakteru postanowienia prokuratora z dnia 7 sierpnia 2008 r. pociągającego za sobą „wyrok skazujący” skarżącego

– Podejście Trybunału w porównywalnych wcześniejszych sprawach i jego uzasadnienie w niniejszej sprawie

102. Trybunał zauważa, że zgodnie z treścią art. 4 Protokołu nr 7, aby móc skorzystać z zasady *ne bis in idem*, dana osoba musi być „uprzednio skazan[a] prawomocnym wyrokiem lub uniewinnion[a] zgodnie z ustawą i zasadami postępowania karnego tego państwa”. Artykuł ten zawiera zatem wyraźne odniesienie do prawa państwa, które wydało przedmiotowe orzeczenie.

103. Trybunał zauważa ponadto, że jego orzecznictwo wskazuje (zob. np. *Nikitin*, *op. cit.*, § 37; *Storbråten*, (dec.), nr 12277/04, 1 lutego 2007 r.; *Horciag i Sundqvist*, wszystkie cytowane powyżej; oraz *Sergey Zolotukhin*, *op. cit.*, § 107), iż przy ustalaniu, jakie orzeczenie było „prawomocne” w sprawach przed nim zawisłych, niezmiennie odwoływał się do kryterium określonego w sprawozdaniu wyjaśniającym do Protokołu nr 7, uznając, że orzeczenie było „prawomocne”, niezależnie od jego charakteru w prawie krajowym, po wyczerpaniu „zwyczajnych” środków odwoławczych lub upływie terminu przewidzianego w prawie krajowym na ich wykorzystanie. Środki odwoławcze, które Trybunał określił jako „nadzwyczajne”, nie są brane pod uwagę przy ustalaniu, jakie było „prawomocne” orzeczenie w rozumieniu art. 4 Protokołu nr 7 (zob. *Nikitin*,

op. cit., §§ 37–39; *Sergey Zolotukhin, op. cit.*, § 108; *Sismanidis i Sitaridis przeciwko Grecji*, nr 66602/09 i 71879/12, § 42, 9 czerwca 2016 r.; oraz *Šimkus przeciwko Litwie*, nr 41788/11, § 47, 13 czerwca 2017 r.). Innymi słowy, dokonując kontroli, Trybunał nie uwzględniał automatycznie klasyfikacji stosowanej w prawie krajowym w celu ustalenia, czy orzeczenie było „prawomocne”, czy też nie: dokonywał on własnej oceny „prawomocnego” charakteru decyzji z odniesieniem do „zwyczajnych” środków odwoławczych dostępnych dla stron.

104. Niemniej lektura niektórych orzeczeń wydanych przez Trybunał przed wyrokami *Sergey Zolotukhin* i *Marguš (op. cit.)*, a w szczególności przed wyrokiem w sprawie *Horciag, Sundqvist i Storbråten* (wszystkie cytowane powyżej), może sprawiać wrażenie, że kwestia ostatecznego charakteru orzeczenia jest regulowana wyłącznie przez prawo krajowe danego państwa (w celu dokonania oceny tych samych rumuńskich ram prawnych z punktu widzenia art. 6 ust. 1 Konwencji, dotyczącego czasu trwania postępowania, zob. także *Stoianova i Nedelcu przeciwko Rumunii*, nr 77517/01 i 77722/01, ETPC 2005-VIII). Jednakże odniesienia do prawa krajowego w tych orzeczeniach powinny być interpretowane w sposób bardziej kwalifikowany i rozpatrywane w ich kontekście.

105. W sprawie *Storbråten (op. cit.)* Trybunał wskazał, że w celu ustalenia „momentu”, w którym orzeczenie stało się prawomocne, należy wziąć pod uwagę prawo krajowe. Trybunał sam ustalił, w świetle kryterium przedstawionego w sprawozdaniu wyjaśniającym, jakie było „prawomocne” orzeczenie krajowe, biorąc pod uwagę procedury istniejące w prawie krajowym. W tym przypadku prawo krajowe i zastosowanie kryteriów określonych w sprawozdaniu wyjaśniającym doprowadziło do tego samego rezultatu: orzeczenie wydane przez Probate and Bankruptcy Court stało się prawomocne wobec braku odwołania ze strony skarżącej, a zatem po upływie terminu przewidzianego w prawie krajowym na skorzystanie ze „zwyczajnego” środka zaskarżenia.

106. Sprawy *Horciag, Sundqvist, Stoianova i Nedelcu* (wszystkie cytowane powyżej) różnią się od niniejszej sprawy. W sprawie *Horciag* w stosunku do skarżącego wydano decyzję o umorzeniu postępowania, której towarzyszył nakaz zatrzymania – środek zapobiegawczy – a nie kara. Sprawy *Sundqvist* oraz *Stoianova i Nedelcu* dotyczyły prostych zarządzeń o umorzeniu, a nie decyzji pociągających za sobą „uniewinnienie” lub „skazanie”. Jak już wcześniej wspomniano (zob. paragraf 96 powyżej), umorzenie postępowania karnego przez prokuratora nie jest równoznaczne ze skazaniem lub uniewinnieniem.

107. W każdym razie, nawet w sprawie *Horciag (op. cit.)* Trybunał dążył do ustalenia, czy wyrok utrzymujący w mocy tymczasowe postanowienie o zastosowaniu detencji psychiatrycznej stanowił orzeczenie prawomocne, odwołując się do przepisów prawa krajowego regulujących to pojęcie. Trybunał stwierdził w szczególności, że „z uwagi na tymczasowy charakter

pozbawienia wolności i jego potwierdzenie przez sąd, podjęcie na nowo postępowania przez prokuraturę zgodnie z art. 273 Kodeksu postępowania karnego nie było wykluczone, mimo że postępowanie zostało wcześniej umorzone”. W związku z tym w celu ustalenia, czy wyrok potwierdzający pozbawienie wolności skarżącego był prawomocny, Trybunał zbadał różne pojęcia z zakresu prawa materialnego regulujące charakter detencji psychiatrycznej oraz krajową procedurę zarządzenia takiego środka.

108. W związku z tym Trybunał uważa, że decyzji w sprawach *Storbråten*, *Horciag* i *Sundqvist* (wszystkie cytowane powyżej) nie można interpretować jako wymagających określenia „prawomocnego” orzeczenia, w przypadku uniewinnienia lub skazania, wyłącznie z odniesieniem do prawa krajowego. Zauważa ponadto wspólny mianownik, który wyłania się z całego orzecznictwa w tej dziedzinie: w każdym przypadku Trybunał sam ustalał, jakie było „prawomocne” orzeczenie krajowe z odniesieniem do sprawozdania wyjaśniającego i różnych pojęć określonych w prawie krajowym.

109. Trybunał przypomina, że konsekwentnie opiera się na treści sprawozdania wyjaśniającego do Protokołu nr 7 w celu określenia orzeczenia „prawomocnego” w danej sprawie (zob. paragraf 103 powyżej). Lektura nie tylko art. 4 ust. 1 Protokołu nr 7, ale także pkt 27 sprawozdania wyjaśniającego wskazuje, że kolejne użycie wyrażen „to samo państwo” i „to państwo” ma na celu ograniczenie stosowania artykułu wyłącznie do poziomu krajowego, a tym samym uniemożliwienie jakiegokolwiek zastosowania transgranicznego. Co do słowa „prawomocny”, w samym sprawozdaniu podano „definicję”, którą należy stosować przy określaniu, czy dane orzeczenie należy uznać za „prawomocne” w rozumieniu art. 4 Protokołu, odwołując się do konwencji międzynarodowej, a mianowicie do Europejskiej konwencji o międzynarodowej ważności wyroków karnych (zob. pkt 22 i 29 sprawozdania wyjaśniającego, cytowanego w paragrafie 37 powyżej). W celu ustalenia, czy przedmiotowe orzeczenie jest „prawomocne”, Trybunał musi zatem sprawdzić, jak wskazano w sprawozdaniu wyjaśniającym, czy od orzeczenia przysługiwały zwyczajne środki odwoławcze lub czy strony dopuściły do upływu terminu, nie korzystając z tych środków.

110. W związku z tym, w przypadkach gdy prawo krajowe wymagało zastosowania określonego środka odwoławczego, aby orzeczenie mogło zostać uznane za prawomocne, Trybunał dokonał rozróżnienia między „zwyczajnymi” i „nadzwyczajnymi” środkami odwołowczymi. Dokonując tego rozróżnienia, przy uwzględnieniu szczególnych okoliczności danej sprawy, Trybunał brał pod uwagę takie czynniki, jak dostępność środka odwoławczego dla stron lub uznanie przyznane upoważnionym urzędnikom na mocy prawa krajowego w odniesieniu do korzystania ze środka odwoławczego (zob. np., *Nikitin*, *op. cit.*, § 39). Potwierdzając potrzebę zapewnienia przestrzegania zasady pewności prawa i odnosząc się

do trudności, jakie mogłyby powstać na podstawie art. 4 Protokołu nr 7 w przypadku uchylenia orzeczenia sądowego w wyniku zastosowania „nadzwyczajnego” środka odwoławczego, Trybunał uwzględniał jedynie „zwyczajne środki odwoławcze” przy określaniu „prawomocnego” charakteru orzeczenia w rozumieniu art. 4 Protokołu nr 7 (zob. *Nikitin, op. cit.*, § 39), w *autonomicznym* znaczeniu tego terminu zawartym w Konwencji (zob. *Sergey Zolotukhin, op. cit.*, § 109).

111. Trybunał pragnie zatem podkreślić wagę, jaką przywiązywał ostatnio, w sprawie *A i B przeciwko Norwegii (op. cit.)*, do kryterium przewidywalności zastosowania prawa jako całości, jako warunku uznania, że „podwójne” postępowanie stanowi część zintegrowanego systemu sankcji w ramach prawa krajowego bez powodowania jakiegokolwiek powielania postępowań („bis”) w rozumieniu art. 4 Protokołu nr 7 (tamże, §§ 122, 130, 132, 146 i 152). Kryterium to jest również całkowicie adekwatne do „prawomocnego” charakteru orzeczenia jako warunku uruchamiającego stosowanie zabezpieczenia przewidzianego w tym artykule..

112. W tym kontekście Trybunał jest zobowiązany zauważyć, że zgodnie z jego utrwalonym orzecznictwem wymóg „zgodności z prawem” określony w innych postanowieniach Konwencji – w tym wyrażenia „przewidziane przez ustawę” występujące w drugim akapicie art. 8–11 Konwencji oraz w art. 1 Protokołu nr 1, a także wyrażenie „według prawa wewnętrznego [podkreślenie dodane] lub międzynarodowego” zawarte w art. 7 – dotyczy nie tylko istnienia podstawy prawnej w prawie krajowym, ale także wymogu jakościowego nierozzerwalnie związanego z autonomicznym pojęciem zgodności z prawem; pojęcie to obejmuje warunki dotyczące dostępności i przewidywalności „prawa”, jak również wymóg zapewnienia środka ochrony przed arbitralną ingerencją władz publicznych w prawa chronione przez Konwencję (zob. np. *Rohlena przeciwko Republice Czeskiej* [WI], nr 59552/08, §§ 50 i 64, ETPC 2015, w odniesieniu do art. 7; *Rotaru przeciwko Rumunii* [WI], nr 28341/95, §§ 52–56, ETPC 2000-V; *Bernh Larsen Holding AS i Inni przeciwko Norwegii*, nr 24117/08, §§ 123–24 i 134, 14 marca 2013 r.; oraz *Roman Zakharov przeciwko Rosji* [WI], nr 47143/06, §§ 228–229, ETPC 2015, w odniesieniu do art. 8; *Centro Europa 7 S.r.l. i Di Stefano przeciwko Włochom* [WI], nr 38433/09, § 143, ETPC 2012, w odniesieniu do art. 10; *Navalnyy przeciwko Rosji* [WI], nr 29580/12 i 4 inne, §§ 114–15 i 118, 15 listopada 2018 r., w odniesieniu do art. 11; oraz *Lekić przeciwko Słowenii* [WI], nr 36480/07, § 95, 11 grudnia 2018 r., w odniesieniu do art. 1 Protokołu nr 1; ponadto w odniesieniu do art. 5 ust. 1 Konwencji, zob. *S., V. i A. przeciwko Danii* [WI], nr 35553/12 i 2 inne, § 74, 22 października 2018 r., oraz *Hilda Hafsteinsdóttir przeciwko Islandii*, nr 40905/98, § 51, 8 czerwca 2004 r.).

113. Jak zauważono powyżej, Konwencja musi być interpretowana jako całość, w taki sposób, aby promować wewnętrzną spójność i harmonię między różnymi jej postanowieniami (zob. *Klass i Inni przeciwko Niemcom*,

6 września 1978 r., § 68, Seria A nr 28; a także *Maaouia przeciwko Francji* [WI], nr 39652/98, § 36, ETPC 2000-X; *Kudła przeciwko Polsce* [WI], nr 30210/96, § 152, ETPC 2000-XI oraz *Stec i Inni, op. cit.*, § 48).

114. W świetle tych rozważań Trybunał uważa, że musi, do pewnego stopnia, interpretować termin „prawomocny” w sposób autonomiczny, gdy jest to uzasadnione racjonalnymi powodami, tak jak w istocie czyni to przy ustalaniu, czy charakterystyka prawna przestępstwa jest objęta pojęciem „postępowania karnego” (zob. paragrafy 54 i następne powyżej).

115. W celu ustalenia, czy orzeczenie jest „prawomocne” w rozumieniu art. 4 Protokołu nr 7, należy ustalić, czy podlega ono „zwyczajnemu środkowi odwoławczemu”. Ustalając „zwyczajne” środki odwoławcze w konkretnej sprawie, Trybunał przyjmie za punkt wyjścia prawo i procedurę krajową. Prawo krajowe – zarówno materialne, jak i proceduralne – musi odpowiadać zasadzie pewności prawa, która wymaga zarówno, aby zakres środka odwoławczego w rozumieniu art. 4 Protokołu nr 7 był wyraźnie określony w czasie, jak i aby procedura jego stosowania była jasna dla tych stron, które mogą skorzystać z danego środka odwoławczego. Inaczej mówiąc, aby spełniona została zasada pewności prawa, która jest nieodłącznie związana z prawem do niebycia sądzonym lub karanym dwukrotnie za to samo przestępstwo (zob. *Nikitin, op. cit.* § 39), środek odwoławczy musi działać w sposób przynoszący jasność co do momentu, w którym orzeczenie staje się prawomocne. W tym kontekście Trybunał zauważa w szczególności, że wymóg terminu, aby środek odwoławczy mógł zostać uznany za „zwyczajny” wynika pośrednio z brzmienia samego sprawozdania wyjaśniającego, które stwierdza, że orzeczenie jest nieodwołalne, jeżeli strony dopuściły do upływu „terminu” bez skorzystania z takiego środka odwoławczego. Prawo przyznające jednej ze stron nieograniczoną swobodę decydowania o skorzystaniu z określonego środka odwoławczego lub uzależniające ten środek od spełnienia warunków ujawniających znaczną nierównowagę stron w zakresie możliwości skorzystania z niego byłoby sprzeczne z zasadą pewności prawa (zob., odpowiednio, *Gacon przeciwko Francji*, nr 1092/04, § 34 *in fine*, 22 maja 2008 r.).

116. Konwencja niewątpliwie pozwala państwom – w ramach wykonywania ich funkcji administratorów wymiaru sprawiedliwości i strażników interesu publicznego – na określenie, co zgodnie z ich prawem krajowym stanowi decyzję, na mocy której postępowanie karne zostaje zakończone ze skutkiem ostatecznym. Niemniej gdyby Układające się Strony mogły określać według własnego uznania, kiedy orzeczenie jest „prawomocne” w rozumieniu art. 4 Protokołu nr 7, bez kontroli ze strony Trybunału, stosowanie tego artykułu pozostawałoby w ich gestii. Tak daleko posunięta swoboda mogłaby prowadzić do rezultatów niezgodnych z celem i przedmiotem Konwencji (zob. odpowiednio, *Engel i Inni, op. cit.*, § 81; *Öztürk przeciwko Niemcom*, 21 lutego 1984 r., § 49, Seria A nr 73; oraz *Storbråten, op. cit.*), czyli zapewnienia, by nikt nie był sądzony

lub karany dwukrotnie za to samo przestępstwo. Jeśli temu prawu nie towarzyszyłoby zabezpieczenie pozwalające na określenie „prawomocnego” orzeczenia w konkretnym przypadku na podstawie obiektywnych kryteriów, jego zakres byłby bardzo ograniczony. Jednakże postanowienia art. 4 Protokołu nr 7 muszą być interpretowane i stosowane w sposób, który czyni jego prawa praktycznymi i skutecznymi, a nie teoretycznymi i iluzorycznymi (patrz *Artico przeciwko Włochom*, 13 maja 1980 r., § 33, Seria A nr 37, oraz *Sergey Zolotukhin, op. cit.*, § 80).

– Zastosowanie powyższych zasad w niniejszej sprawie

117. W odniesieniu do okoliczności faktycznych niniejszej sprawy Trybunał zauważa przede wszystkim, że zgodnie z prawem rumuńskim postanowienie prokuratora z dnia 7 sierpnia 2008 r. o nałożeniu na skarżącego kary przy jednoczesnym umorzeniu postępowania karnego nie mogło tworzyć powagi rzeczy osądzonej, ponieważ pojęcie to ma zastosowanie jedynie do orzeczeń sądowych. Podobnie postanowienie to podlegało kontroli prokuratury wyższego szczebla, ponieważ nie było ono prawomocne w świetle prawa krajowego.

118. Po pierwsze, w czasie zaistnienia okoliczności faktycznych sprawy art. 249¹ KPK przewidywał, że postanowienie, w którym prokuratura zastosowała art. 10 (b¹) KPK i w drodze którego nałożyła karę, może zostać zaskarżone w terminie dwudziestu dni od dnia, w którym osoba zainteresowana została powiadomiona o postanowieniu. Trybunał zauważa, że ten środek odwoławczy miał podstawę prawną w prawie krajowym. Co do jakości prawa regulującego przedmiotowy środek odwoławczy, należy zauważyć, że tekst art. 249¹ był dostępny dla skarżącego, ponieważ stanowił część KPK, który z kolei został opublikowany w Dzienniku Urzędowym. Artykuł 249¹ wyraźnie stanowił, że jeżeli postanowienie o umorzeniu postępowania opierało się na art. 10 (b¹) KPK, osoba zainteresowana mogła je zaskarżyć w drodze odwołania, które należało wnieść w terminie określonym przez ustawę. Jeżeli po upływie tego terminu nie wniesiono odwołania, postanowienie stało się wykonalne.

119. Trybunał zauważa również, że środek odwoławczy przewidziany w art. 241¹ KPK był bezpośrednio dostępny dla skarżącego, który mógł zaskarżyć karę w jasno określonym terminie. Gdyby skarżący uznał za stosowne skorzystać z tego środka odwoławczego, mogłoby to doprowadzić do ponownego rozpatrzenia zasadności postanowienia i nałożonej sankcji. W związku z tym Trybunał uważa, że ten środek zaskarżenia postanowienia prokuratora jest zbliżony do „zwyczajnego” środka odwoławczego w rozumieniu jego orzecznictwa i że należy go wziąć pod uwagę przy określaniu „prawomocnego” orzeczenia w niniejszej sprawie.

120. Po drugie, w czasie zaistnienia okoliczności faktycznych sprawy, prokuratura wyższego szczebla miała możliwość wydania postanowienia

o podjęciu na nowo postępowania na podstawie art. 270 i 273 kpk w ówczesnym brzmieniu, po uprzednim umorzeniu postępowania, nawet jeśli podstawą postanowienia o umorzeniu był art. 10 (b¹) kpk i orzeczono karę. Przed podjęciem decyzji o podjęciu na nowo postępowania w tym drugim przypadku konieczne było uchYLENIE nałożonej kary. Ten środek odwoławczy miał również podstawę prawną w prawie krajowym, a art. 270 i 273 kpk były dostępne dla skarżącego, ponieważ zostały opublikowane w Dzienniku Urzędowym.

121. Należy zatem zbadać, czy ten środek odwoławczy, polegający na możliwości uchYLENIA przez prokuraturę wyższego szczebla orzeczonej kary i wznowienia postępowania, może być uznany za „zwyczajny” środek odwoławczy spełniający wymogi pewności prawa (zob. *Nikitin, op. cit.*, § 39).

122. W związku z tym Trybunał nie może pominąć bardzo szczególnego kontekstu niniejszej sprawy, który dotyczy etapu postępowania karnego przed przekazaniem sprawy do sądu. Mając na uwadze zasady pracy prokuratury i jej rolę w początkowych fazach postępowania karnego, zbadanie przez prokuraturę wyższego szczebla z własnej inicjatywy, w ramach nadzoru hierarchicznego, zasadności decyzji podjętych przez prokuraturę niższego szczebla nie jest pozbawione podstaw.

123. Możliwość, którą dysponowała prokuratura wyższego szczebla, polegała na ponownym zbadaniu konkretnej sprawy na podstawie tych samych faktów i tych samych dowodów, które legły u podstaw pierwotnej decyzji prokuratora o zakończeniu postępowania karnego po dokonaniu oceny stopnia zagrożenia dla społeczeństwa spowodowanego przestępstwem oraz nałożeniu kary zakwalifikowanej jako administracyjna zgodnie z prawem krajowym.

124. W niniejszej sprawie środek odwoławczy przysługujący zainteresowanym stronom i środek odwoławczy przysługujący prokuraturze wyższego szczebla na podstawie art. 270 i 273 kpk miały ten sam cel, jakim było zakwestionowanie ważności kary nałożonej na skarżącego przez pierwotnie orzekającą prokuraturę w dniu 7 sierpnia 2008 r. W odniesieniu do korzystania ze środków odwoławczych mających ten sam cel, prawo w czasie właściwym dla okoliczności faktycznych sprawy przewidywało różne warunki w zależności od ich potencjalnych użytkowników: podczas gdy skarżący musiał skorzystać ze środka odwoławczego w ciągu dwudziestu dni, prokuratura wyższego szczebla nie była związana żadnym terminem na ponowne rozpatrzenie zasadności decyzji. Trybunał przyznaje, że ze względu na swoje uprawnienia i rolę w prawidłowym wymierzaniu sprawiedliwości w sprawach karnych, prokuratura mogła mieć prawo do innych warunków przy przeprowadzaniu kontroli. Niemniej pozostaje faktem, że ze względu na brak wyznaczonego terminu, prawo rumuńskie nie regulowało wystarczająco jasno sposobu korzystania z tego środka, powodując tym samym rzeczywistą niepewność co do sytuacji prawnej

skarżącego (zob. paragraf 112 powyżej), oraz że rozbieżność ta doprowadziła do poważnej nierównowagi między stronami w zakresie możliwości skorzystania z przedmiotowych środków, co postawiło skarżącego w sytuacji niepewności prawa (zob. paragraf 115 *in fine* powyżej).

125. W związku z tym możliwość dostępna na podstawie art. 270 i 273 kpk w brzmieniu obowiązującym w czasie zaistnienia okoliczności faktycznych nie stanowiła „zwyczajnego środka odwoławczego”, który należałoby wziąć pod uwagę przy ustalaniu, czy skazanie skarżącego na podstawie postanowienia wydanego przez prokuraturę niższego szczebla w dniu 7 sierpnia 2008 r. było prawomocne „zgodnie z ustawą i zasadami postępowania karnego [tego] państwa”.

126. Uwzględniając powyższe ustalenia, Trybunał uznaje, że jedynie możliwość określona w art. 249¹ kpk w brzmieniu obowiązującym w czasie zaistnienia okoliczności faktycznych stanowiła „zwyczajny” środek odwoławczy, który należy uwzględnić przy określaniu „prawomocnego” orzeczenia. W niniejszej sprawie postanowienie prokuratora z dnia 7 sierpnia 2008 r. o ukaraniu skarżącego grzywną podlegało zaskarżeniu w terminie dwudziestu dni od dnia, w którym skarżący został o nim powiadomiony. Skarżący nie uznał jednak za stosowne skorzystać ze środka odwoławczego przewidzianego w art. 249¹ kpk. Chociaż data doręczenia mu postanowienia z dnia 7 sierpnia 2008 r. nie jest znana, to jednak zapoznał się z nim, umożliwił upływ dwudziestodniowego terminu przewidzianego w art. 249¹ kpk i uiścił nałożoną grzywnę. Skarżący nie miał dostępu do innego zwyczajnego środka odwoławczego. W konsekwencji, w chwili, gdy prokuratura wyższego szczebla skorzystała z przysługującego jej uznania w zakresie wznowienia postępowania karnego, postanowienie z dnia 7 sierpnia 2008 r., w którym nałożono na skarżącego grzywnę, było „prawomocne”, w autonomicznym, przewidzianym w Konwencji rozumieniu tego terminu, po upływie dwudziestodniowego terminu przewidzianego w art. 249¹ kpk.

(iii) Czy powielenie postępowań było sprzeczne z art. 4 Protokołu nr 7

127. Trybunał ustalił, że skarżący został skazany prawomocnym orzeczeniem na podstawie postanowienia z dnia 7 sierpnia 2008 r. Postanowieniem z dnia 7 stycznia 2009 r. prokuratura wyższego szczebla uchyliła pierwotne postanowienie prokuratora z dnia 7 sierpnia 2008 r. oraz orzeczoną karę. Chociaż skarżący nie został dwukrotnie ukarany za te same czyny – ponieważ pierwotnie nałożona na niego kara została uchylona i miał on możliwość uzyskania zwrotu grzywny – to jednak w sprawie miały miejsce dwa następujące po sobie postępowania karne, które dotyczyły tych samych czynów i w związku z tym były one *prima facie* niezgodne z art. 4 Protokołu nr 7. Mimo to takie powielenie postępowania może być zgodne z art. 4 Protokołu nr 7, jeśli drugie postępowanie obejmuje wznowienie

sprawy spełniające wymogi związane z wyjątkiem przewidzianym w art. 4 ust. 2 Protokołu nr 7.

128. Artykuł 4 Protokołu nr 7 do Konwencji wprowadza wyraźne rozróżnienie między drugim oskarżeniem lub procesem, czego zakazuje ustęp pierwszy tego artykułu, a wznowieniem procesu w wyjątkowych okolicznościach, o którym mowa w ustępie drugim tego artykułu. Artykuł 4 ust. 2 Protokołu nr 7 wyraźnie przewiduje możliwość, że osoba fizyczna będzie musiała zgodzić się na ściganie na podstawie tych samych zarzutów, zgodnie z ustawą, w przypadku gdy sprawa zostanie wznowiona w następstwie pojawienia się nowych dowodów lub odkrycia rażącego uchybienia popełnionego w poprzednim postępowaniu (zob. *Nikitin, op. cit.*, § 45, oraz *Kadušić, op. cit.*, § 84). Komitet Ministrów Rady Europy uznał również, że możliwość ponownego zbadania lub wznowienia sprawy stanowi gwarancję zadośćuczynienia, zwłaszcza w kontekście wykonywania wyroków Trybunału. W zaleceniu nr R (2000) 2 w sprawie ponownego rozpatrywania lub wznowiania pewnych spraw na poziomie krajowym na skutek wyroku Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, wezwał państwa członkowskie do zapewnienia, aby ich krajowe systemy prawne przewidywały odpowiednie procedury ponownego rozpatrywania lub wznowiania spraw (patrz *Nikitin, op. cit.*, § 56).

129. Artykuł 4 ust. 2 Protokołu nr 7 wyznacza granicę stosowania zasady pewności prawa w sprawach karnych. Jak Trybunał wielokrotnie stwierdzał, wymogi pewności prawa nie są absolutne, a w sprawach karnych muszą być oceniane w świetle art. 4 ust. 2 Protokołu nr 7, który wyraźnie zezwala Układającym się Stronom na wznowienie sprawy w przypadku pojawienia się nowych faktów lub wykrycia rażącego uchybienia popełnionego w postępowaniu (tamże).

(α) Warunki pozwalające na wznowienie sprawy w rozumieniu wyjątku określonego w art. 4 ust. 2 Protokołu nr 7

130. Jak już wcześniej zauważono (zob. paragraf 128 powyżej), wznowienie postępowania jest możliwe, ale podlega rygorystycznym warunkom: decyzja o wznowieniu postępowania musi być uzasadniona pojawieniem się nowych lub nowo ujawnionych okoliczności faktycznych lub ujawnieniem rażącego uchybienia popełnionego w poprzednim postępowaniu, które mogło mieć wpływ na wynik sprawy. Warunki te są alternatywne i nie kumulują się.

131. Trybunał wyjaśnił już, że okoliczności dotyczące sprawy, które istnieją w trakcie procesu, ale pozostają ukryte przed sądem, a stają się znane dopiero po zakończeniu procesu, są „nowo ujawnione”. Okoliczności, które dotyczą sprawy, ale pojawiają się dopiero po rozprawie, są „nowe” (zob. *Bulgakova przeciwko Rosji*, nr 69524/01, § 39, 18 stycznia 2007 r., oraz *Vedernikova przeciwko Rosji*, nr 25580/02, § 30, 12 lipca 2007 r. – w odniesieniu do art. 6). Trybunał uważa również, co zostało ponadto

odnotowane w sprawozdaniu wyjaśniającym do Protokołu nr 7, że termin „nowe lub nowo ujawnione fakty” obejmuje nowe dowody odnoszące się do wcześniej istniejących faktów (zob. pkt 31 sprawozdania wyjaśniającego, cytowany w paragrafie 37 powyżej).

132. W niektórych przypadkach Trybunał uznał również, że wyjątek określony w art. 4 ust. 2 Protokołu nr 7 ma zastosowanie w przypadku wznowienia postępowania, jeśli „w poprzednim postępowaniu dopuszczono się rażącego uchybienia”. Przykładowo, w sprawie *Fadin przeciwko Rosji* (nr 58079/00, § 32, 27 lipca 2006 r.) Trybunał uznał, że wznowienie postępowania na tej podstawie, że sąd niższej instancji nie zastosował się do instrukcji udzielonych mu przez Sąd Najwyższy w zakresie czynności dochodzeniowych, które należy przeprowadzić, było uzasadnione rażącym uchybieniem popełnionym w poprzednim postępowaniu, a zatem było zgodne z art. 4 ust. 2 Protokołu nr 7 (zob. też *Bratyakin przeciwko Rosji* (dec.), nr 72776/01, 9 marca 2006 r., oraz *Goncharovy przeciwko Rosji*, nr 77989/01, 27 listopada 2008 r.).

133. Przywołane orzecznictwo wskazuje zatem, że Trybunał ocenia w każdym przypadku z osobna, czy okoliczności, na które powołuje się organ wyższego szczebla w celu wznowienia postępowania, stanowią nowe lub nowo ujawnione fakty lub rażące uchybienie popełnione w poprzednim postępowaniu. Pojęcie „poważnej pomyłki” w rozumieniu art. 4 ust. 2 Protokołu nr 7 sugeruje, że jedynie poważne naruszenie przepisu proceduralnego, poważnie podważające rzetelność poprzedniego postępowania, może stanowić podstawę do jego wznowienia na niekorzyść oskarżonego, jeżeli został on uniewinniony od popełnienia przestępstwa lub ukarany za przestępstwo mniej poważne niż przewidziane przez obowiązujące prawo. W związku z tym w takich przypadkach zwykła ponowna ocena dowodów znajdujących się w aktach sprawy przez prokuratora lub sąd wyższej instancji nie spełniałaby tego kryterium. Jednakże jeśli chodzi o sytuacje, w których oskarżony został uznany za winnego, a wznowienie postępowania mogłoby działać na jego korzyść, Trybunał przypomina, że w pkt 31 sprawozdania wyjaśniającego do Protokołu nr 7 (zob. paragraf 37 powyżej) podkreślono, iż „omawiany artykuł nie zabrania wznowienia postępowania na korzyść skazanego oraz zmiany wyroku w inny sposób na korzyść skazanego”. W takich sytuacjach należy więc przede wszystkim ocenić charakter uchybienia, aby stwierdzić, czy doszło do naruszenia prawa do obrony, a tym samym do utrudnienia prawidłowego wymierzania sprawiedliwości. Wreszcie, we wszystkich przypadkach, powody uzasadniające wznowienie postępowania muszą, zgodnie z art. 4 ust. 2 Protokołu nr 7 *in fine*, być takie, aby „mogł[y] mieć wpływ na wynik sprawy” albo na korzyść osoby, albo na jej niekorzyść (zob. w tym celu pkt 30 sprawozdania wyjaśniającego do Protokołu nr 7, cytowany w paragrafie 37 powyżej).

(β) Rozważania właściwe niniejszej sprawie

134. Przechodząc do okoliczności sprawy, Trybunał zauważa, że postanowienie prokuratora wyższego szczebla i następujące po nim postępowanie dotyczyły tych samych zarzutów, które były podstawą postępowania zakończonego postanowieniem z dnia 7 sierpnia 2008 r., i że ich celem było zbadanie zasadności tego postanowienia. Postanowienie prokuratora wyższego szczebla z dnia 7 stycznia 2009 r. skutkowało uchyleniem w całości poprzedniego postanowienia z dnia 7 sierpnia 2008 r. Było to konieczne, aby umożliwić zwrot akt sprawy do tej samej prokuratury, która mogła następnie kontynuować śledztwo zgodnie z wydanymi postanowieniami, to znaczy wszcząć postępowanie karne przeciwko skarżącemu i skierować jego sprawę do sądu. Po wszczęciu nowego postępowania skarżący stanął przed sądem, a w trakcie procesu zarzuty karne wobec niego zostały rozstrzygnięte w nowym pojedynczym orzeczeniu. W niniejszej sprawie chodzi zatem o system umożliwiający ponowne podjęcie postępowania, które można uznać za szczególną formę wznowienia postępowania w rozumieniu art. 4 ust. 2 Protokołu nr 7 (zob. *Nikitin, op. cit.*, § 46, oraz *Fadin, op. cit.*, § 31).

135. Z postanowienia z dnia 7 stycznia 2009 r. jasno wynika, że wznowienie dotyczyło tych samych okoliczności faktycznych, które były przedmiotem postanowienia z dnia 7 sierpnia 2008 r. Prokurator wyższego szczebla wydał swoją decyzję na podstawie tych samych akt sprawy, co prokurator pierwotnie orzekający, przy czym nie przedstawiono i nie zbadano żadnych nowych dowodów. Ponowne otwarcie sprawy nie było zatem uzasadnione pojawieniem się nowych lub nowo ujawnionych faktów, które to stwierdzenie nie wydaje się zresztą być kwestionowane.

136. Rząd twierdził natomiast, że wznowienie postępowania karnego było uzasadnione rażącym uchybieniem popełnionym w poprzednim postępowaniu i było konieczne w celu zapewnienia standaryzacji praktyki dotyczącej oceny powagi niektórych przestępstw (zob. paragraf 76 powyżej). Trybunał zauważa jednak, że aspekt ten nie został poruszony w postanowieniu z dnia 7 stycznia 2009 r. Memorandum Prokuratora Generalnego, które zostało opublikowane długo po zaistnieniu stanu faktycznego, nie zawierało jednoznacznych wskazówek, jak należy interpretować art. 18¹ Kodeksu karnego w kontekście wykroczeń i przestępstw drogowych. W każdym razie powód przedstawiony przez Rząd – potrzeba harmonizacji praktyki w tej dziedzinie – nie jest objęty nadzwyczajnymi okolicznościami, o których mowa w art. 4 ust. 2 Protokołu nr 7, to znaczy pojawieniem się nowych lub nowo ujawnionych faktów lub odkryciem rażącego uchybienia popełnionego w poprzednim postępowaniu.

137. Niemniej zgodnie z tym samym postanowieniem z dnia 7 stycznia 2009 r., wznowienie postępowania w niniejszej sprawie było uzasadnione odmienną oceną okoliczności dokonaną przez prokuratora wyższego szczebla, która jego zdaniem powinna skutkować odpowiedzialnością karną,

a nie „administracyjną” po stronie skarżącego. Prokurator wyższego szczebla odniósł się również do nieadekwatności wymierzonej kary. Dokonano ponownej oceny powagi zarzutów stawianych skarżącemu oraz wymierzonej mu kary; nie wspomniano o konieczności usunięcia naruszenia przepisu proceduralnego lub poważnego zaniedbania w postępowaniu lub w dochodzeniu prowadzonym przez prokuraturę początkową. Jednak, jak wskazano powyżej, [zwykła] ponowna ocena faktów w świetle obowiązującego prawa nie stanowi „poważnej pomyłki” popełnionej w poprzednim postępowaniu (por. *Fadin, op. cit.*, § 32; *Bratyakin, op. cit.*; oraz *Goncharovy, op. cit.*; i zob., odpowiednio, *Savinskiy przeciwko Ukrainie*, nr 6965/02, § 25, 28 lutego 2006 r., oraz *Bujnița przeciwko Mołdawii*, nr 36492/02, § 23, 16 stycznia 2007 r.).

138. Mając na uwadze powyższe, Trybunał uważa, że powody podane przez prokuraturę wyższego szczebla dla uzasadnienia wznowienia postępowania na podstawie postanowienia z dnia 7 stycznia 2009 r. są sprzeczne z rygorystycznymi warunkami nałożonymi przez art. 4 ust. 2 Protokołu nr 7. Dlatego też wznowienie postępowania w niniejszej sprawie nie było uzasadnione wyjątkiem określonym w tym postanowieniu.

4. Wniosek ogólny

139. Trybunał stwierdza, że skarżący został skazany na podstawie postanowienia z dnia 7 sierpnia 2008 r., które było prawomocne, gdy wszczęto kolejne postępowanie na mocy postanowienia z dnia 7 stycznia 2009 r. Zważywszy, że w niniejszej sprawie nie wystąpiła żadna z sytuacji pozwalających na połączenie postępowań lub wznowienie postępowania, Trybunał doszedł do wniosku, że skarżący był sądzony dwukrotnie za to samo przestępstwo, z naruszeniem zasady *ne bis in idem*.

W związku z tym doszło do naruszenia art. 4 Protokołu nr 7 do Konwencji.

II. ZASTOSOWANIE ART. 41 KONWENCJI

140. Artykuł 41 Konwencji przewiduje:

„Jeśli Trybunał stwierdzi, że nastąpiło naruszenie Konwencji lub jej protokołów, oraz jeśli prawo wewnętrzne zainteresowanej Wysokiej Układającej się Strony pozwala tylko na częściowe usunięcie konsekwencji tego naruszenia, Trybunał orzeka, gdy zachodzi potrzeba, słuszne zadośćuczynienie pokrzywdzonej stronie.”.

A. Zadośćuczynienie

141. W przedłożonym Izbie roszczeniu z tytułu słusznego zadośćuczynienia skarżący wniósł o przyznanie 15 000 (EUR) w odniesieniu do szkody niemajątkowej. Rząd stwierdził, że każde stwierdzenie naruszenia może samo w sobie stanowić wystarczające zadośćuczynienie. Alternatywnie

Rząd podniósł, że kwota roszczenia ma charakter spekulacyjny i jest wygórowana.

142. Po zrzeczeniu się przez Izbę jurysdykcji na rzecz Wielkiej Izby, w celu uniknięcia skomplikowanych odniesień do uwag wcześniej przedłożonych Izbie, strony zostały wezwane do przedłożenia nowych uwag dotyczących dopuszczalności i przedmiotu skargi do dnia 14 czerwca 2018 r. Ponadto skarżący został wezwany do ponownego złożenia roszczenia z tytułu słusznego zadośćuczynienia.

143. W swoich uwagach z dnia 14 czerwca 2018 r. przed Wielką Izbą skarżący nie przedstawił żadnych konkretnych roszczeń dotyczących słusznego zadośćuczynienia. Na rozprawie przed Wielką Izbą jego pełnomocnik zakończył jednak swoje wystąpienie, wnosząc o „zasądzenie na rzecz skarżącego kwoty uprzednio żądanej tytułem słusznego zadośćuczynienia”.

144. W związku z tymi wskazówkami Rząd nie poczynił żadnych uwag w kwestii słusznego zadośćuczynienia.

145. Trybunał przypomina, że art. 41 uprawnia go do przyznania stronie poszkodowanej takiego zadośćuczynienia, jakie wydaje się właściwe (zob. *Karácsony i Inni przeciwko Węgrom* [WI], nr 42461/13 i 44357/13, § 179, 17 maja 2016 r., oraz *Lopes de Sousa Fernandes przeciwko Portugalii* [WI], nr 56080/13, § 245, 19 grudnia 2017 r.).

146. Zauważa w związku z tym, że nie ulega wątpliwości, iż żądanie słusznego zadośćuczynienia zostało należycie przedstawione Izbie w przewidzianym terminie w ramach postępowania po doręczeniu skargi (por. *Schatschaschwili przeciwko Niemcom* [WI], nr 9154/10, § 167, ETPC 2015, oraz *Nagmetov przeciwko Rosji* [WI], nr 35589/08, § 62, 30 marca 2017 r.). Trybunał zauważa ponadto, że chociaż skarżący nie zgłosił żadnego nowego roszczenia o słusne zadośćuczynienie w terminie wyznaczonym w postępowaniu przed Wielką Izbą, to następnie odniósł się do swojego roszczenia przed Izbą Rząd, który miał możliwość ustosunkowania się do tego roszczenia podczas rozprawy, nie zgłosił sprzeciwu.

147. Mając na uwadze powyższe, Trybunał przyjmuje, że w niniejszej sprawie zostało przed nim zgłoszone „roszczenie” z tytułu słusznego zadośćuczynienia.

148. Trybunał uważa w tym względzie, że samo stwierdzenie naruszenia nie jest wystarczające dla zrekompensowania skarżącemu poczucia niesprawiedliwości i frustracji, jakie musiał odczuwać w związku ze wznowieniem postępowania (podobnie, zob., *Jóhannesson i Inni, op. cit.*, § 61). Zważywszy na stwierdzony charakter naruszenia i dokonując oceny na podstawie zasady słuszności, Trybunał przyznaje skarżącemu łączną kwotę 5000 EUR zadośćuczynienia za szkodę niemajątkową.

B. Koszty i wydatki

149. Skarżący, któremu przyznano bezpłatną pomoc prawną w postępowaniu przed Wielką Izbą, dochodził przed Izbą kwoty 570 EUR z tytułu kosztów i wydatków poniesionych przed sądami krajowymi i Trybunałem.

150. Rząd argumentował przed Izbą, że koszty poniesione przed sądami krajowymi nie miały związku przyczynowego z naruszeniem Konwencji zarzucanym przez skarżącego. W odniesieniu do kosztów poniesionych w trakcie postępowania przed Trybunałem, Rząd podnosi, że nie zostały one potwierdzone odpowiednimi dokumentami.

151. Trybunał zauważa, że skarżącemu przyznano bezpłatną pomoc prawną w zakresie kosztów i wydatków poniesionych w postępowaniu przed Wielką Izbą. Niemniej biorąc pod uwagę roszczenie przedłożone Izbie, dokumenty znajdujące się w jego posiadaniu, swoje orzecznictwo oraz fakt, że skarżący był zmuszony do podjęcia obrony w postępowaniu karnym, które zostało wszczęte i wznowione z naruszeniem art. 4 Protokołu nr 7 do Konwencji (zob. *Grande Stevens i Inni przeciwko Włochom*, nr 18640/10 i 4 inne, § 244, 4 marca 2014 r.), Trybunał uznaje za uzasadnione zasądzić kwotę 470 EUR na pokrycie kosztów wszelkiego rodzaju.

C. Odsetki za zwłokę

152. Trybunał za słuszne uznaje wyznaczenie wysokości odsetek za zwłokę na podstawie marginalnej stopy procentowej Europejskiego Banku Centralnego powiększonej o trzy punkty procentowe.

Z POWYŻSZYCH WZGLĘDÓW TRYBUNAŁ JEDNOGŁOŚNIE

1. *Uznaje* skargę za dopuszczalną;
2. *Orzeka*, że doszło do naruszenia art. 4 Protokołu nr 7 do Konwencji;
3. *Orzeka*
 - a) że pozwane państwo winno, w terminie trzech miesięcy, uiścić na rzecz skarżącego następujące kwoty, przeliczone na walutę pozwanego państwa według kursu obowiązującego w dniu płatności:
 - (i) 5000 EUR (pięć tysięcy euro), plus wszelkie należne podatki, tytułem zadośćuczynienia za szkodę majątkową i niemajątkową;
 - (ii) 470 EUR (czteryście siedemdziesiąt euro), plus wszelkie należne od skarżącego podatki, tytułem poniesionych kosztów i wydatków;

b) że od upływu wyżej wskazanego terminu trzech miesięcy aż do momentu uregulowania należności, płatne będą odsetki zwykłe od określonych powyżej kwot, naliczone według stopy równej marginalnej stopie procentowej Europejskiego Banku Centralnego obowiązującej w tym okresie, powiększonej o trzy punkty procentowe;

4. *Oddala* jednogłośnie pozostałą część roszczenia skarżącego dotyczącego słusznego zadośćuczynienia.

Sporządzono w języku angielskim i francuskim i podano do wiadomości na rozprawie publicznej w Budynku Praw Człowieka w Strasburgu w dniu 8 lipca 2019 r.

Søren Prebensen
Zastępca Kanclerza

Guido Raimondi
Przewodniczący

Zgodnie z art. 45 ust. 2 Konwencji i Regulą 74 § 2 Regulaminu Trybunału do wyroku dołączono następujące opinie odrębne:

- a) wspólna zgodna opinia sędziów: Raimondi, Nussberger, Sicilianos, Spano, Yudkivska, Motoc i Ravarani;
- b) zgodna opinia sędziego Pinto de Albuquerque;
- c) zgodna opinia sędziego Serghidesa;
- d) zgodna opinia sędziego Bošnjaka, do której przyłączył się sędzia Serghides.

G.R.
S.C.P.

WSPÓLNA ZGODNA OPINIA SĘDZIÓW: RAIMONDI,
NUSSBERGER, SICILIANOS, SPANO, YUDKIVSKA,
MOTOC I RAVARANI

[pominięto]

ZGODNA OPINIA ODREBNA SĘDZIEGO
PINTO DE ALBUQUERQUE

[pominięto]

ZGODNA OPINIA SĘDZIEGO SERGHIDESA

[pominięto]

ZGODNA OPINIA SĘDZIEGO BOŠNJAKA,
DO KTÓREJ PRZYŁĄCZYŁ SIĘ SĘDZIA SERGHIDES

[pominięto]